

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון א'רפט
ערב שבת קודש פ' תשא,
טו"ב אדר ראשון ה'תשע"ט

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', 'חיילי בית דוד' - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

"חיים" שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א וקט"ז שנה להולדתו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"ר

לעילוי נשמת

הו"ח ר' רחמים אוסקר בן הו"ח ר' אליהו ע"ה פיפרנו
נפטר בדמי ימיו, בן נ"ג שנה, יום ד' כ"ף אדר ה'תשע"ה
ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י

ר' משה הכהן, ר' רחמים הכהן, ר' מרדכי הכהן שיחיו דואק
וקהילת "בית מנחם" - פיקא בולעווארד,
לאס-אנדזשעלעס, קאליפארניא
שיחיו

נדפס לעילוי נשמת

ר' אפרים יונה ב"ר אורי אהרן יואל זיל זיסק

ולע"נ מרת חי' רחל בת ר' פנחס זליג זיל

ולע"נ ר' מאיר ב"ר צבי הירש ע"ה ולע"נ ר' פנחס זליג ב"ר יצחק ע"ה

ו"הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, ולזכות כל משפחותיהם שיחיו – לשפע ברכות עד בלי די

- 3
- 7
- 12
- 14

דבר מלכות

גילוי העצמות לעתיד יהי לכולם בשווה / משיחת שי"פ תשא התשמ"א

זמן הגאולה

איך יוצאים מהבוץ הגלותי? / פרשת השבוע באור הגאולה

המעשה הוא העיקר

אליהו הוביא צעק מקירות לבו: "עד מתי"?! / הוראות למעשה בפועל

כתב יד קודש

"נאך למראית עיניים" / צילום נדיד מהגהת הרבי על שיחת שי"פ תשא התשנ"ב

ב"ה

ענין קומט נאר צוליב דעם וואס דער אויבערשטער בחסדו הגדול האט געוואלט ברענגען אידן צו אן עלי' הכי גדולה (העכער ווי מצבם מצ"ע), דעריבער איז "עלילה נתלה בו" און עס ווערט א ירידה לפי שעה (ע"ד מש"נ "ברגע קטן עזבתיך"⁶⁸) ובחיצוניות (נאר למראית עינים), בכדי ברענגען די עלי' שלא בערך, און ניט נאר אן עלי' לרגע קטן (כנגד "רגע קטן עזבתיך"), נאר אן עלי' נצחית שאין אחרי' הפסק כלל. ווי עס וועט זיין בגאולה האמיתית והשלימה - וואס קומט דורך דער ירידה גדולה אין גלות - א גאולה נצחית שאין אחרי' גלות⁶⁹, ואדרבה - עס קומען נאך צו עליות, עלי' אחר עלי' עד אין קץ, "ילכו מחיל אל חיל יראה אלקים בציון"⁷⁰.

דאס הייסט, אן נוסף אויף דעם כלל וואס כל ירידה איז צורך עלי', איז בנוגע צו אידן - די ירידה אליין באמת קיין ירידה ניט, מערניט⁷¹ דער וועג צו אן עלי' נעלית יותר שלא בערך. ועד"ו בנוגע צו דעם חטא העגל (וואס איז דוגמת חטא עה"ה) - כמפורש אין גמרא⁷², אז "לא עשו ישראל את העגל אלא ליתן פתחון פה לבעלי תשובה", "לא ישראל ראוין לאותו מעשה", נאר "גזירת המלך היתה בו" כדי ליתן פתחון פה לבעלי תשובה"⁷².

ווי אונטערשטראכן אויך אין דעם אז דער בי"ת (פון "בראשית") - וואס איז כולל די ירידה וחטא - מצד עצם ענינו ברענגט אריס או קודם לזה קומט דער אל"ף (פון אנכי), ד.ה. אז דער בי"ת (די ירידה בחיצוניות) איז באמת נאר א צווייטער שלב וואס קומט נאך דעם אל"ף און פירט צו דעם גימ"ל (די גאולה).

ה. עפ"ו איז מוכן ווי אלע דריי ענינים אין דער פרשה - לוחות הראשונות, לוחות האחרונות און אפילו דער חטא העגל ושבירת הלוחות שבינתיים - זיינען אלע א טייל פון איין סדר וסדרה "כי תשא", און נאכמער - איין ענין מחש, וואס תוכנו איז - "כי תשא", די נשיאת ראש ועלי' פון אידן⁷³. נאר דער ענין שטעלט זיך אויס אין דריי שלבים ודרגות: אל"ף, בי"ת און גימ"ל, דריי ענינים ואופנים אין ~~אפגאנגענע~~ ברענגען די נשיאת ראש פון אידן:

(אל"ף) לוחות הראשונות, וועלכע האבן בפשטות אויפגעטאן די עלי' פון אידן בא מ"ת. (בי"ת) דער חטא ושבירת הלוחות ("ישר כהך ששברת"), וואס האט אויפגעטאן דען ענין פון תשובה ("פתחון פה לבעלי תשובה"), אנהויבנדיק פון דער תשובה פון אידן דעמולט, כולל אויך - דער ענין הכי נעלה פון גילוי כבודו של הקב"ה למשה און גילוי י"ג מדות הרחמים ("סדר בקשת רחמים"⁷⁴), און דאס האט דערנאך אאך געבראכט (גיח"ל) - די עלי' הכי גדולה פון די לוחות האחרונות, כולל - דעת גילוי הכי נעלה פון "קרן עור פני משה" (כדלקמן), ביז זייער שלימות הגילוי בגאולה האמיתית והשלימה.

ועפ"ו יש לומר אויך דעם טעם פארוואס דער ענין פון די לוחות וכו' ווערט דערציילט דא אין פ' תשא - נאך דעם ציווי אויף מעשה המשכן (אע"פ וואס שבירת הלוחות איז געווען פריער, כפרש"י הנ"ל) - ווייל, עשיית המשכן ("ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"⁷⁵) איז די כוונה פון גאנץ סדר השתלשלות, צו אויספירן דעם נתאוה הקב"ה להיות לו יתברך דירה בתחתונים⁷⁶, דורך דעם וואס מ'איז מגלה אין וועלט אז איר תכלית איז "בשביל התורה ובשביל ישראל", ווי עס וועט זיין בשלימות אין בית המקדש השלישי, "מקדש אד' כוננו ידיך"⁷⁷.

מדור ה"דבר מלכות" מוקדש
 לזכות האשה רייזל פרומא בת חי' רחל שתחי'
 ולזכות הרה"ת יוסף יצחק בן רייזל פרומא וזוגתו חיה מושקא בת מרים שיחיו
 וילדיהם רחל בת חיה מושקא, לאה שרה בת חיה מושקא, וישראל רחמים בן חיה מושקא שיחיו
 ולזכות הנא לאה בת חי' רחל, עדינה בת חי' רחל, מרים בת חי' רחל, וצבי בן חי' רחל שיחיו

סניף ארה"ב: 383 Kingston Ave. #38, Brooklyn, NY 11213 • טל': 718-207-5904
 סניף ארץ הקודש: ת.ד. 2025 כפר תב"ד, 60840 • טל': (03) 960-0667 • פקס: (03) 960-7219
 דואר אלקטרוני: kuntres.yechi@gmail.com • אינטרנט: www.moshiach.net/blind

"נאר למראית עיניים"

בקשר עם פ' השבוע ומתוך ציפי' וגעגועים עזים לראות את מלכנו משיחינו בעיני בשר, הבאנו צילום נדיר (מוקטן), מהגהת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א על ההתוועדות האחרונה (לע"ע) שי"ל בקונטרס בפ"ע: משיחות לילות ג', ד', ה', ועש"ק ויום שבת קודש פרשת כי תשא, י"ד-י"ח אדר ראשון ה'תשנ"ב (נדפסה בספר השיחות תשנ"ב ח"ב ע' 423 ואילך)

להלן פענוח התיקונים שהוסיף כ"ק אד"ש מה"מ בכת"ק (באו בהדגשה):

בקטע השני בס"ז תיקן כ"ק אד"ש מה"מ ל"וי"ל דעם". בקטע שלאחריו תיקן: "וועלכען עס ווערט אויסגעפירט דער תכלית". בקטע המתחיל "וואָרום אידן" מחק כ"ק אד"ש מה"מ בתחילתו תיבת "דעם" ובסוף הקטע תיקן מ"נאָר צו" ל"נאָך צו".

בקטע לאחריו מחק כ"ק אד"ש מה"מ ג' תיבות הראשונות, אח"כ מחק תיבות "מערניט ווי" וכתב: נאר. בקטעים הבאים מחק כ"ק אד"ש מה"מ ב' פעמים את בית "ארויס".

בקטע המתחיל ("אלף") לוחות" מחק כ"ק אד"ש מה"מ תיבת "אויך", ובסופו מחת תיבת "זייער" וכתב: די. בקטע האחרון שינה תיבת "דער" ל"דעם" והוסיף אח"כ: "ההשתלשלות".

ז. און די אלע דריי ענינים אין פ' כי תשא קומען אין איין המשך. ולכאורה: ווי קען מען פארגלייכן די לוחות הראשונות (שניתנו מלמעלה) מיט דעם חטא ושבירת הלוחות וואס איז געקומען צוליב א חסרון למטה (דאע"פ וואס דאס ברענגט דערנאך אן עלי' נעלית יותר, איז דאס אבער פארט געקומען דורך חטא האדם)?

אין דעם ביאור אין דעם:

די דריי ענינים ושלבים הנ"ל זיינען א סדר וואס דער אויבערשטער האט איינגעשטעלט, אז אלע ענינים זאלן זיך טיילן אויף דריי - אל"ף, ב"ת און גימ"ל (ראש תוך וסוף): אז נאך ראשית הענין (אל"ף) זאל קומען אמצע הענין (ב"ת) דורך וועלכען עס ווערט אויסגעפירט דן תכלית, און דוקא דאס ברענגט צו גמר ושלמות הענין (גימ"ל), כמדובר לעיל.

ויש לומר אז די דרגא פון ב"ת איז גיט נאר בנוגע צו כללות הבריאה (הצמצום), נאר אויך בנוגע צו די תוצאות וואס קומען דערפון ארויס, ב"ו אויך דער ענין החטא ושבירה כו' (וואס איז ארויס דורך דעם צמצום כו', כנ"ל ס"ז),

ווי חסידות⁸³ איז מבאר דעם מאחז"ל⁸⁴ עה"פ⁸⁵ "נורא עלילה על בני אדם", אז דער חטא עה"ד איז געקומען דורך דעם וואס "עלילה נתלה בו" (כאדם הראשון) - אז דאס וואס "לפעמים גובר הרע דיצה"ר על האדם ויחטא" איז עס דערפאר וואס "מלמעלה הסיתו עליו היצה"ר להביאו לחטא זה"⁸⁶. ווארום אידן מצד עצמם זיינען כלל וכלל גיט שייך צו דעם ענין החטא חו"ט⁸⁷, און דער גאנצער

גילוי העצמות לעתיד יהי' לכולם בשווה

הענין של כוס של ברכה דלעתיד הוא גילוי העצמות שקשור עם העצם של יהודי שלמעלה מתומ"צ • לכן הגילוי של התקשרות זו - שזהו הענין של כוס של ברכה דלעתיד, הוא אצל כל היהודים בשווה, גם בנשים וקטנים • כאשר משיח יבוא לא תהי' שום נפקא-מינה אם הניח תפילין בערב שבת, אם עשה קידוש בשבת ואם ישב והתאמץ שלש שעות בהתוועדות כדי לא להרדם. מה שרק עשה - יהי' לו חלק מהכוס של ברכה, מה"כוסו רוי"!" • משיחת ש"פ תשא ה'תשמ"א*

תרגום חפשי ללשון הקודש - בעריכת מערכת "יחי המלך"

א. בהערות אממו"ר על הזהר של פרשתנו, הוא מתעכב על המובא בזהר² בנוגע לפסוק³ "והי' באחרית הימים נכון יהי' הר בית ה' בראש ההרים", ומפרש על כך הזהר: "מאן ראש ההרים דא אברהם כו' ובגין דאיהו ראש כוס דברכה יהי' נכון בראש ההרים כו'".

ממשיך הזהר אח"כ: "ונהרו אליו כל הגויים (המשך הכתוב "והי' באחרית הימים גו") מאי הוא? ועונה: הכוונה בזה ש"אפילו נשים וקטנים, ושמש דפלה על פתורא אע"ג

* סעיפים א-ו (כולל ההערות) הוגהו ע"י כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א (באידיש) ונדפסו בשיחות קודש תשמ"א ח"ב ס"ע 515 ואילך, וכאן בא תרגום השיחה. סעיף ז' הוא תרגום מההנחה בלתי מוגה שבאה בשיחות קודש בהמשך לזה.

(1) לקוטי לוי"צ לזח"ב ע' קלו ואילך.

(2) ח"ב קפט, ב ואילך.

(3) ישע"י ב, ב.

דאיהו לא אכל אצטריך למשמע ולמימר אמר כו'. ד"א ונהרו אליו כל הגויים, אע"ג דנשים וקטנים פטורין מן המצות בכוס דברכה הכל חייבין כו'".

ב. על דברי הזהר ש"אע"ג דנשים (וקטנים) פטורין מן המצות בכוס דברכה הכל חייבין", מתעוררת השאלה הידועה: הרי נשים מחוייבות בריבוי מצוות וכיצד אפשר לומר ש"נשים פטורין מן המצות"?

ואי-אפשר לומר שכוונת הזהר באומרו "פטורין מן המצות" היא רק על "קטנים" שמזכיר אבל לא על נשים, כי אז לא הי' לו להזכיר בכלל נשים בדיוק כמו שלא מזכיר אנשים - משום שבהם אין שום חידוש בכך שמחוייבים בכוס של ברכה.

והמענה על כך: בזהר נוגע לא מצות בתור מצות, אלא בשייכות לברכת המזון, שעלי' יש

ב' דעות בגמרא⁴ האם נשים מחויבות בברכת המזון מן התורה או רק מדרבנן.

זוהי כוונת הזהר באמרו "אע"ג דנשים כו' פטורין מן המצוות" – שאע"פ שנשים אינן מחויבות בברכת המזון מן התורה

– ויש-לומר בזה ב' אופנים: (א) הזהר סובר להלכה כדעה שנשים אינן חייבות מן התורה בברהמ"ז, (ב) דעת הזהר היא שנשים מחויבות בברכת המזון גם מן התורה, רק הוא אומר שגם לפי הדעה ה'ב' שהן לא מחויבות בברהמ"ז מן התורה –

אעפ"כ, "בכוס דברכה הכל חייבין" – **בדיוק** כמו אלו שמחויבים בברכת המזון מן התורה, כלומר, שכוס של ברכה ישנו אצל כל בני ישראל, אנשים נשים וטף.

וצריכים להבין: מדוע אכן זה כך, שאע"פ שנשים וקטנים פטורין מן המצוות, בכוס של ברכה הם חייבים כמו אנשים?

גם צריכים להבין: מהי ההוראה וה"בכנ" בעבודה מענין זה ש"בכוס דברכה הכל חייבין"?

ג. ויובן בהקדים הביאור בענין כוס של ברכה, שיש בזה כמה וכמה דרגות:

כשם שבכוס בפשטות יש כו"כ דרגות: כוס קטן, כוס בינוני, כוס גדול, עד לכוס הכי גדול – "כוס רוי"⁵ (של מלכא משיחא) שמחזיק רכ"א לוגין ("ד"רוי" בגימטריא רכ"א⁶),

עד"ז הוא גם בנוגע לכוס של ברכה, שיש כמה וכמה דרגות בזה, עד לדרגא הכי גבוהה – הכוס של ברכה שתהי' לע"ל⁷ אשר תהי' גם הכוסי רוי' של רכ"א לוגין, בגימטריא "ארך" – בחי' אריך אנפין⁸ שלמעלה מכל הענינים אפי'

(4) ברכות כ, ב.

(5) תהלים כג, ה.

(6) יומא עו, א.

(7) פסחים קיט, ב.

(8) ראה הצ"ע עה"פ תהלים שם.

משכל⁹,

[וע"ד הענין של "כוסי רוי" בפשטות – למעלה מכוס של ברכה סתם לאחרי סעודה סתם במדידה והגבלה לפי השיעור ד"ואכלת ושבעת" (ע"ד מחז"ל⁴ דכשהם "מדקדקים על עצמם – שלא כהמדידה – ישא ה' פניו"),]

ומבחי' זו נמשכת הגאולה העתידה.

וכיון שהזהר בפרשתנו מדבר על המעמד ומצב שהי' "באחרית הימים", בגאולה העתידה – מסתבר לומר שגם ענין זה דכוס של ברכה שהזהר מדבר פה – כוונתו לכוס של ברכה **דלעתיד לבוא**.

ד. עפ"ז יש לומר הטעם על מה שהזהר אומר, שאע"פ שקטנים אינם מחויבים במצוות הם מחויבים בכוס של ברכה:

מכיון שקטנים ממהרים את ביאת המשיח¹⁰ – כמ"ש בזהר¹¹ "הנצנים נראו גו' קול התור (הגאולה) נשמע"¹², ש"נצנים נראו בארץ" אלו ילדי ישראל – לכן הם גם מחויבים (יש להם חלק) בכוס של ברכה דלע"ל (שעליו מדובר פה בזהר).

ה. אלא שלכאורה זה לא מובן:

ידוע הכלל¹³ שכל הגילויים דלעתיד-לבוא תלויים במעשינו ועבודתינו בזמן הזה –

אם-כן, מכיון ש"נשים וקטנים פטורין מן המצוות", פירושו של דבר, שאין אצלם

(9) תר"א יט, רע"א. סידור קג, ד. קה, ג. יהל אור [אוה"ת לתהלים] ע' פז, פט (וש"נ). אוה"ת עקב ע' תקמא ואילך. ועוד.

(10) כן י"ל בנוגע לנשים ע"פ משנת' (ש' הגלגולים הק' כ, ס' הלכות שמוות עה"פ וירא ה' כי סר בסופו) דאנשים דדרא דעקבתא דמשיחא – הם גלגול הדור דיצי"מ, כימי צאתך גו' (מיכה ז, טו), וכמו הנשים דאז שלא נתנו לעגל כו' ולכן הנשים דעקבתא דמשיחא שולטות על בעליהם כו' – הרי אמחז"ל (סוטה יא, ב) דבשכר נשים צדקניות שהיו באותו הדור נגאלו.

(11) ח"א א, ב.

(12) שה"ש ב, יב.

(13) תניא רפ"ז.

שיחשוב לרגע שהמדובר אודות אליהו הנביא – יבין בפשטות עד כמה נגע ללבו של אליהו הנביא מצבם של בני"י, ומכיון שכן, לא יעלה על דעתו של אף אחד שאליהו הנביא אמר דברים אלו בתור סיפור או הצעה, ואח"כ הלך לטייל ח"ו... אליהו הנביא כאב והצטער ביותר על מצבם של בני"י, ולכן צעק מקירות לבו ותבע מהם בכל התוקף: "עד מתי אתם פוסחים על שתי הסעיפים!"

אחרי "תיקון-חצות" כדבעי, לא הולכים לישון...

ועד"ז מובן בנוגע ללשון "עד מתי" שמובא בפיוטים ד"תיקון-חצות" – שהמשמעות דלשון זה היא באותו אופן כמו משמעות הלשון "עד מתי" בפסוק הנ"ל, וכיו"ב [שהרי כל הפייטנים ייסדו את הפיוטים בהתאם ללשון הכתוב בתנ"ך ובמדרשי חז"ל], ותוכנו – **תביעתם** של בני"י מהקב"ה שאינם יכולים לסבול יותר את הגלות!

כאשר יהודי עורך "תיקון-חצות", מצטער ובוכה על חורבן ביהמ"ק, ואומר "עד מתי" – אין זו בקשה סתם, באופן ד"מהיכי תיתי", ולאחרי' הולך לישון...

– יהודי שעורך "תיקון-חצות" כדבעי, שמצטער ובוכה באמת כו', אינו הולך לישון לאחרי עריכת תיקון-חצות, אלא עוסק בלימוד התורה (נגלה או חסידות) עד אור הבוקר, ואח"כ הולך לטבול במקוה, ונעמד להתפלל "כעבדא קמי מרי"⁷, ומבקש ותובע מהקב"ה שתהי' כבר הגאולה, וענין זה גופא – מתוך תנועה ד"עבדא קמי מרי"!

וכאמור – זהו הפירוש הפשוט ד"עד מתי" בפשוטו של מקרא, וכן ע"פ רמז של מקרא, דרוש של מקרא, ועאכו"כ – סוד של מקרא.

ולכן, אין כל צורך לחפש הוכחה לדבר. – כאשר מוצאים שענין זה מובא בפירוש במקום פלוני – מהיכי תיתי, יכולים לציין זאת, אבל לא באופן שצריכים לחפש ראי' והוכחה לזה, אלא אם כן המדובר אודות יהודי שעדיין לא הגיע לדרגא ד"בן חמש למקרא"... [לפני גיל חמש ישנו גיל ארבע, ולפנ"ז – כשהתינוק מתחיל לדבר, בגיל שנתיים וכו']. במקרה כזה – הרי מכיון שגם הוא יהודי ("ער איז אויך א אידישע קינד"), צריכים להביא לו הוכחה שענין זה מפורש בספר פלוני!

(משיחת ש"פ תשא, שושן-פורים קטן ה'תשד"ח - בלתי מוגה)

(7) שבת י, א.

מוקדש לעילוי נשמת

ר' יהודה ב"ר צבי הירש ע"ה סטראל - נפטר ביום כ"ז אלול

ולע"נ זוגתו טשרנא גיטל בת ר' יעקב ע"ה - נפטרה ביום ה' טבת

יה"ר שתיתקן ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

נדבית בנם - יבלחט"א - הרה"ח שמואל סטראל ומשפ' שיחיו

אליהו הנביא צעק מקירות לבו "עד מתי"!!

"עד מתי אתם פוסחים על שתי הסעיפים וגו'" (מהפטרת פרשתנו)

בהמשך להמוזכר לעיל שיהודי יכול לתבוע מהקב"ה שיתן לו כו', הרי כאן המקום להזכיר מה שדובר בהתוועדות שלפנ"ז אודות דרישת ותביעת בני" מהקב"ה על ענין הגאולה, כפי שמודגש בפיוטים ד"תיקון-חצות" הלשון "עד מתי", שתוכנו – שבנ"י אינם יכולים לסבול עוד את ענין הגלות, ולכן תובעים מהקב"ה שכבר תבוא הגאולה.

ולמרבה הפלא, הנה למרות אריכות הביאור בענין זה באופן הכי פשוט – עדיין מתפללים בזה, ומחפשים מקורות וכו'!

כאשר מבוגרים מתבלבלים בענין מסויים ואינם מוצאים ידיהם ורגליהם, אזי ישנה עצה פשוטה – לשאול אצל בן חמש למקרא:

ישאלו לבן חמש למקרא מהו פירוש התיבות "עד מתי" [תיבות שלמדם כבר בחומש – בנוגע לגאולה ממצרים]², האם זהו סיפור דברים, הצעה או אפילו בקשה באופן ד"מהיכי תיתי", מן השפה ולחוץ, או שזוהי תביעה שנאמרת בכל התוקף, ואז ישמעו ממנו שהפירוש ד"עד מתי" הוא – תביעה שנאמרת בכל התוקף!...

והנה, הדרשה והתביעה שמתבטאת בלשון "עד מתי" – מפורשת גם בהפטרה דשבת זו: בהפטרה מסופר אודות המאורע דאליהו בהר הכרמל, שבו פנה אליהו הנביא לבנ"י ואמר להם: "עד מתי אתם פוסחים על שתי הסעיפים אם ה' הוא האלקים לכו אחריו וגו"³.

כאשר נתבונן לרגע בפרטי מאורע זה – מצב שבו היו צריכים לפעול אצל כו"כ מבנ"י שידעו ש"ה' הוא האלקים", ולא יעבדו לבעל ח"ו, ולמטרה זו בנה אליהו הנביא מזבח והקריב קרבן בחוץ [למרות האיסור דשחוט חוץ, בתור הוראת שעה]⁴, ובמעמד זה פונה אליהו הנביא לבנ"י ואומר להם: "עד מתי אתם פוסחים על שתי הסעיפים וגו'" – בודאי יגיע כאו"א למסקנא הכי פשוטה, שדבריו של אליהו הנביא לא נאמרו בתור סיפור בעלמא, או בתור הצעה בלבד: הקשיבו יהודים ("הערט זיך איין אידן"), ברצוני להעיר לכם, שלהיותכם "עם חכם ונבון"⁵, סבורני ש"לא מתאים" לכם להיות במצב של "פוסחים על שתי הסעיפים"... אלא בודאי נאמרו דברים אלו באופן של תביעה בכל התוקף: "עד מתי אתם פוסחים על שתי הסעיפים"!!...

כל מי שיש לו מושג כל-שהוא באהבת ישראל, ובפרט "ואהבת לרעך כמוך"⁶, וכל מי

(1) שיחת ש"פ משפטים סי"ח.

(4) יבמות צ, ב. רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ט ה"ג.

(2) בא י, ג.

(5) ואתחנן ד, ו.

(3) מלכים א' יח, כא.

(6) קדושים יט, יח.

"מעשינו ועבודתינו"

– אמנם עוסקים הם בכל המבצעים (וגם) נשים משתתפות במבצע תפילין, להשפיע על אנשים שיניחו תפילין, ועל ידי מעשינו – ובפרט הכלליים כהמבצעים – מביאים את משיח צדקנו, אך כל זה הוא רק מה שפועלים עם הזולת, אבל אצלם גופא זה לא קיים –

א"כ, איך אפשר לומר שיש להם חלק שווה (בגילויים) כוס של ברכה דלעתיד?

1. בנוגע לנשים אפשר להסביר ע"פ משנ"ת בכתבי האריז"ל¹⁴ שהטעם לזה שנשים פטורות ממצות עשה שהזמן גרמא, כיון שבעליהן מוציאים אותן על ידי קיום המצוות שלהם – שהרי אשה היא בח' מלכות ובעל' הוא בח' ז"א, וע"י שישנו קיום המצוות בז"א זה נפעל בדרך ממילא במלכות (ואדרבה, אזי זה נעשה באופן נעלה יותר – ע"י ז"א שלמעלה ממלכות).

אך עדיין נותר קושי בנוגע לקטנים, שהם פטורים מן המצוות – מדוע שיהיו אצלם הגילויים דלעתיד?

וגם בנוגע לנשים:

מזה גופא שהזהר מדגיש בענין זה, שנשים (וקטנים) פטורין מן המצוות, מובן, שמה שהם מחוייבים בכוס של ברכה זה לא מצד שיש בהם את ענין המצוות (ע"י בעליהן), כי אם, שזה שהן פטורות מן המצוות אינו מפריע ("ירט ניט אָן") לענין זה.

ז. והביאור בזה:

הענין (של כוס של ברכה) דלעתיד הוא גילוי העצמות (כמובא בכ"מ מפע"ח¹⁵ שדוקא לעת"ל יתגלה פנימיות ע"ק) שקשור עם העצם של יהודי שלמעלה מתומ"צ. כי

(14) טעמי המצוות להאריז"ל פ' בראשית.

(15) שער הק"ש רפ"ט. לקו"ת שה"ש ב, רע"ג. נא,

ג ואילך.

(16) תניא רפ"ב.

(17) כתר שם טוב בהוספות סי' קטז.

(18) ד"ה ועתה אם נא מצאתי חן בעיניך גו'.

(19) סה"מ תרע"ח ע' ריא ואילך.

(20) אוה"ת פרשתנו (תשא) ע' ב"כ.

ההתקשרות וההתאחדות של יהודי עם עצמות ומהות היא למעלה מגילויים – אי אפשר לתפוס זאת עם חב"ד, מדות או ג' הלבושים של מחשבה דיבור ומעשה, אלא זהו ענין של התקשרות והתאחדות עצם בעצם. יהודים הם "חלק אלקה ממעל ממש"¹⁶ ו"העצם כשאתה תופס במקצתו אתה תופס בכלו"¹⁷, ובמילא, כשתופסים יהודי פה למטה, תופסים כביכול עצמות ומהות!

ולכן הגילוי של התקשרות זו – שזהו הענין של כוס של ברכה דלעתיד, הוא אצל כל היהודים בשוה, גם בנשים וקטנים – הפטורים מן המצוות, מכיון שזהו ענין שלמעלה מתורה ומצוות,

ע"ד המדובר לעיל בהמאמר¹⁸ בענין החן [שהמאמר מיוסד על ד"ה ועתה אם נא מצאתי חן בעיניך גו' תרע"ח¹⁹, וגם על המאמר של הצ"צ עה"פ²⁰ שמדבר על ענינים אלו (וישנם עוד דרושים הקשורים לזה)], שהוא נעלה יותר מאתעדל"ת (ועבודה בתומ"צ), ולכן ישנו ענין החן גם אצל עוללים ויונקים,

ואדרבה, כיון שבקטנים (ונשים) אין את ענין ה"מצוות", נמצא אצלם יותר בגילוי ענין החן שמצד העצם.

ז. ההוראה מזהר הנ"ל בעבודת האדם:

בנוגע להשתדלות שצריכה להיות עם ילדים, יכולים לחשוב – דמכיון שהגאולה העתידה תלוי' במעשינו ועבודתנו בזמן הזה, וילדים הרי פטורים מן המצוות – מהי התועלת לעסוק עם ילדים?

ועד"ז בנוגע לנשים: אומרים שע"י "מבצע תפילין" יביאו את הגאולה – והרי אשה אינה

שייכות לתפילין, וא"כ איזו שייכות יש לה עם הגאולה?

ע"כ ישנה ההוראה מהזהר שאומר – שאע"פ שקטנים ונשים פטורים מן המצוות – בכוס של ברכה (דלעתיד) "הכל חייבין", מכיון שלענינים דלעתיד-לבוא יש לכל היהודים שייכות בשוה, כי מצד העצם שלמעלה מתורה ומצוות כל היהודים הם בשוה.

ויתירה מזו, בנוגע לילדים, כיון שהם ממהרים ביותר את הגאולה, מובנת ההשתדלות שצריכה להיות כבר עכשיו עם הקטנים (ונשים).

ועד"ז ההוראה בנוגע למבוגרים:

כאשר ניגשים ליהודי ואומרים לו שינגן שרוצים "משיח נא" ועל ידי זה ימהר את הגאולה²¹ – טוען הוא, שקודם עליו לעשות תשובה בבוקר, ואח"כ צריך לקבץ תומ"צ כדי להיות מוכן ללכת לקבל פני משיח צדקנו...

יש לומר לו: משיח הוא למעלה מכל הענין של תורה ומצוות, וכאשר משיח יבוא לא תהי' שום נפקא-מינה אם הניח תפילין בערב שבת, אם עשה קידוש היום (בשבת) ואם ישב והתאמץ שלש שעות בהתוועדות כדי לא להרדם. מה שרק עשה, אפי' אם ישן בעת ההתוועדות, יהי' לו חלק מהכוס של ברכה, ומאיזו כוס של ברכה – מה"כוס רוי"!

[וע"ד מ"ש הרמב"ם בסוף הלכות מלכים ומלחמותיהן, שלעתיד לבוא יהיו ה"מעדנים

(21) ראה "יחי המלך" גליון קעב ע' 9. תו ע' 3 ואילך. תיד ע' 9 ואילך. תכה ע' 3 ואילך. תלה ע' 7.

מצויין כעפר", במילא יהי' לכל אחד חלק בכוס של ברכה דלעתיד].

ח. וכאן נוסף עוד ענין בהוראה הנלמדת מזהר הנ"ל:

לפני שהזהר אומר את המאמר "אע"ג דנשים וקטנים פטורין מן המצוות בכוס דברכה הכל חייבין", ישנו בזהר מאמר אחר: "אפילו . . שמש דפלח על פתורה אע"ג דאיהו לא אכל אצטריך למשמע ולמימר אמן כו".

ובענינו: לכל יהודי יש שייכות לכוס של ברכה דלעתיד, עד גם אדם המשמש לסעודה (מלצר), והטעם לזה הוא כנ"ל – מכיון שגם לו (המשמש לסעודה) יש את העצם (שבכל יהודי).

ומכך נלמדת ההוראה בפשטות:

אפילו אם יש מי שתפקידו להיות רק משמש לסעודה – הוא אינו עובד כלל, הוא רק מתעסק ומתרוצץ כדי להעמיד **לאחרים** את מזונם, שהם "יאכלו" תורה ומצוות וכו', ובאופן שרש"י אומר²² "כשולחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם" – גם לאחד כזה יש שייכות לכוס של ברכה דלעתיד.

דלכאורה הרי הוא לא פעל מאומה על עצמו, הוא לא עשה תשובה, לא קיים תומ"צ, וחסר אצלו לכאורה הענין דמעשינו ועבודתינו בזמן הזה? אלא שכאן רואים איך שהגילוי דלעתיד יהי' למעלה מכל הענין דתומ"צ, ואז יתגלה העצם של היהודי הקשור לעצמות ומהות ושהוא למעלה מכל התומ"צ – ולכן גם לו תהי' שייכות לזה.

(22) ר"פ משפטים.

והנה, מכיון שלכל הדעות נמצאים אנו "באחרית הימים",

– לפי כל הסימנים שבסיום מסכת סוטה, ולפי כל הקיצין, כולל הקץ שנאמר ע"י אדמו"ר הזקן⁵, ע"י אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע⁶, עד לקץ שנאמר ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו⁷ (נוסף על הקיצין שנאמרו ע"י גדולי ישראל בדורות שלפנ"ז⁸, ועד שכבר בזמן הגמרא "כלו כל הקיצין"⁹) ולאח"ז עברו כו"כ שנים, ועדיין לא בא, כך, שכל יום ויום ניתוסף עוד יותר באריכות הקץ, ולא עוד, אלא שביום זה גופא ניתוסף באריכות הקץ משעה לשעה כו' –

הרי בודאי שכבר הגיע הזמן ל"כוס של ברכה" ד"אחרית הימים", "נכון יהי' הר בית ה' בראש ההרים וגו'" – שהקב"ה נותן מ"כוס של ברכה", "כוסי רוי", **לכל אחד ואחת מישראל**, אנשים ונשים, גדולים וקטנים!

ובפרט לאחרי כל ריבוי היסורים שהיו מנת חלקם של דורנו זה, יסורים גדולים ונוראים כו' בפועל ממש – מלבד היסורים שבעצם ענין הגלות, "בנים שגלו מעל שולחן אביהם", ובפרט בחושך כפול ומכופל דסוף זמן הגלות, כולל העובדה שישנו מי שאומר ש"טוב לו בגלות", שמצב זה גופא הוא תוקף הגלות ויסורי הנשמה כו' ביותר.

ומכיון שכן – נשאלת השאלה: "עד מתי"... עד כמה השיעור שהקב"ה ייסר את בנו יחידו!...!

וכאמור, בודאי הגיע כבר הזמן שהקב"ה יתן לכאו"א מישראל "כוס של ברכה", גם לקטנים, ובפרט שחיובו וזכותו של דורנו זה ב"כוס של ברכה" הוא – לא רק בתור קטנים, אלא בתור גדולים – "גדולים ביסורים"!!!

וכן תהי' לנו – שזוכים בקרוב ממש לסעודה דלעתיד לבוא, לויתן ושור הבר עם יין המשומר¹⁰, עד ל"כוס של ברכה" ע"י דוד מלכא משיחא, "כוסי רוי", במהרה בימינו ממש, ממש ממש.

(משיחת ש"פ תשא, פ' פרה ה'תשמ"ז - בלתי מוגה)

(5) ראה מאמרי אדה"ז פרשיות ח"א ע' תיט ואילך. (8) ראה לקו"ש חכ"ט ע' 14. וש"נ.
(6) ראה לקו"ש ח"ז ס"ע 209. (9) סנהדרין צז, ב.
(7) ב"הקריאה והקדושה" דשנת תש"ג. ועוד. (10) ראה ברכות לד, ב.

מוקדש לעילוי נשמת

הרה"ח ר' **משה נחום** בהרה"ח ר' **מרדכי מענדל** ע"ה קדנר

נפטר כ"ב ניסן - אחרון של פסח, ה'תשע"א

יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והוא בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

מוקדש לזכות

ורד שמחה בת **שרה**

להצלחה רבה בכל - בגשמיית וברוחניות

נרבת מהיטבאל יזמות

במדרש³⁵ שפתי יאמין לכל דבר³⁶ – זה משה, אעפ"כ זה לא נגע לו.

ולכן דוקא משה רבינו³⁷ הי' יכול לפעול אצל בני שתרומ קרנם ע"י הצדקה, כי ענין הצדקה הוא גם ענין הביטול הנ"ל: הנותן צדקה אינו פורע חוב ע"י נתינתו ואינו חייב מאומה למקבל הצדקה, גם לא בגדר שהמקבל צדקה עביד נייחא לנפשי³⁸ (נעשה לו נח"ר) ע"ד מקבל מתנה, שהרי המקבל הוא כזה ש"לית לי מגרמי כלום", ובכ"ז כאשר נקלט אצל הנותן שעליו לתת צדקה [בביטול ולא בשביל "עביד נייחא לנפשי"] ושזהו "כופר נפשו", הרי עי"ז "תרום קרן ישראל".

ולכן צריכים לדעת ששקועים "ראשו ורובו" בבון, ואפי' מעל לראש, ודוקא ע"י הצדקה אפשר לצאת מהבון (כנ"ל).

עליו לדעת שאת משה אי אפשר לרמות

ה. ולכן באמריקה העבודה היא בנתינת צדקה, הגם שלכאורה צ"ל "בזיעת אפיך תאכל לחם", אעפ"כ ישנה היכולת לתת צדקה ובהרחבה, והבחירה שלו בזה היא האם לתת צדקה בלי להנות מכך שע"י צדקה כזו נפעל ה"תרום קרנם", או להנות מנתינת הצדקה שאז אין זה כמ"ש לעיל. ועליו לדעת שהוא אינו יכול לרמות את ה"פתי יאמין" זה משה, עאכו"כ הקב"ה, עאכו"כ שלא יוכל לשנות את המציאות³⁹.

ואע"פ שמבואר⁴⁰ בענין "כי לא ידח ממנו ידח"⁴¹, שתורת משה והקב"ה פוסקים שבין אם הוא רוצה ובין אם לא אזי סוף-כל-סוף "לא ידח ממנו נדח" – אעפ"כ הרי הרביים רוצים שיהי' באופן של הרחבה ובדרכי נועם, וע"י הצדקה גורמים שיפעל גאולת צאן מרעיתו ויהי' "תרום קרן ישראל".

(משיחת ש"פ תשא ה'תשכ"ה - בלתי מוגה)

- (35) ראה שמו"ר רפ"ג. סה"מ מלוטק ח"א ע' שנו. (39) קטע זה מופיע בהנחה בסוף השיחה, וכתב משלי יד, טו. (36) ראה גם לקו"ש ח"ז ע' 395-6. (37) ראה לקו"ש ח"ז ע' 102 ובהנסמך שם בשוה"ג. (38) ראה גיטין נ, ב. ב"מ טז, א. (40) ראה לקו"ש ח"ז ע' 102 ובהנסמך שם בשוה"ג. (41) ע"פ שמואל ב' יד, יד.

הגיע הזמן ל"כוס של ברכה" ד"אחרית הימים"

איתא בגמרא¹: "עתידי הקב"ה לעשות סעודה לצדיקים ביום שיגמל חסדו לזרעו של יצחק, לאחר שאוכלין ושותין, נותנין לו לאברהם אבינו כוס של ברכה לברך, ואומר להם איני מברך וכו' אומר לו לדוד טול וברך, אומר להן אני אברך ולי נאה לברך, שנאמר² כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא". וכן מצינו בגמרא³ "כסא דדוד לעלמא דאתי מאתן ועשרין וחד לוגא מחזיק, שנאמר⁴ כוסי רוי', בגימטריא הכי הוי'".

- (1) פסחים קיט, ב. (2) תהלים קטז, יג. (3) יומא עו, א. (4) תהלים כג, ה.

איך יוצאים מהבוץ הגלותי?

תרגום חפשי ללשון הקודש - בעריכת מערכת "יחי המלך"

א. עה"פ בתחלת פרשתנו¹ "כי תשא את ראש בני גו"² אומרת הגמ' במס' בבא בתרא² שמשה טען להקב"ה: "רבונו של עולם – במה תרום קרן ישראל?" ענה לו הקב"ה: "בכי תשא", ומפרש רש"י: "אם באת לשאת ראשם בהגבהה קח מהם כופר לצדקה".

וצריך להבין:

א) מהי כוונתו של משה רבינו – רעיא מהימנא³, אוהב ישראל⁴ – בטענה "במה תרום קרן ישראל?" הרי מסר נפשו עבור צאן מרעיתו, ועד כדי כך שאמר להקב"ה "ואם אין מחני נא מספרך⁵", שזה הי' לא עבור הצדיקים אלא עבור אלו שחטאו בעגל⁶, ולמה שואל "במה תרום קרן ישראל"?

ב) מה החידוש ("דער אויפטו") בענין הצדקה דוקא, שלכן ענה הקב"ה למשה "בכי תשא"?
ג. והביאור בזה, דאע"פ שהי' כבר הענין ד"סלחתי כדברך"⁸ אבל חסר עדיין הענין ד"תרום קרן כו", וכדלקמן (ס"ד).

ובהקדים (בנוגע לזמננו), דישנם הטוענים: הרי איננו נמצאים ברוסיא שבה לא מניחים להתפלל, אלא בברוקלין שבאמריקה; ואמנם הוא מתפלל ולומד את שיעורי החת"ת, וכשמגיע עת המגבית נותן כפי נדבת ליבו, ומה הרעש – טוען הוא – אם לאחר מכן שותה מין ("דזשוס") וקורא עיתון כדי להיות מעודכן במה שקורה בווישינגטון ובמדינות נוספות, ובכלל הרי הוא יהודי טוב ("א פיינער איד") ולשם מה צריך "לקפוץ מעורו" ("שפרינגען פון די הויט")...

ובנוסף לזה, בשבת אחר-הצהריים הוא מוכרח לישון, ושמן ומכריז שישו בני מעי; מה נוגע לו – שזקנו יהא מסורק והעניבה תהא מונחת במקומה...

וממשיך לטעון, שדי במה שעשה בהיותו ברוסיא – אשר שם לא הי' במה להתייפות ("צו פוצען זיד") ולפעמים גם לא הי' מה לאכול – אבל כאשר נמצא באמריקה, בבון האמריקאי ("דער אַמעריקאַנער בלאָטע"), שטבע הבון הוא להטביע את הנמצא בו, אזי הבון מטביע אותו יותר ויותר...

ובהנוגע ל"אני מאמין בביאת המשיח"⁹ – לשם מה הוא זקוק לצרה זו ("טראַבל"), שמשיח יבוא ולא יהיו אז עיתונים, ובפרט שמשיח יצוה עליו לשכוח מעצמו לדקה ולקיים מצוה בהידור; כעת טוב לו והוא נהנה ("גוד טיים")...

- (1) ל, יב. (2) י, ב. (3) ראה זח"ב כא, א. (4) מנחות סה, א. (5) פרשתנו לב, לב. (6) ראה גם פרש"י שלח יד, יח. (7) אולי הכוונה – דאין משה רבינו צריך לחפש בעצמו עצות במה להרים קרנם, וכפי שרואים שמסר נפשו עבורם, כבפנים. (8) פרש"י פרשתנו לג, יא. עקב ט, יח. (9) א' מהי"ג עיקרים.

ומה ש"שכינתא בגלותא"¹⁰ – הוא יאמר על-כך פרק תהילים.

ג. וכידוע מה שסיפר הרבי¹¹ על שני אחים שנפגשו¹² ואחד אמר לשני שישנה חי' אשר כל תענוגה להיות מונחת בטינופת, וכאשר היא מונחת בטינופת עד לצוארה – דאגתה היחידה היא מדוע אינה מונחת בתוך הטינופת עד למעלה מהראש ("ביז איבער'ן קאָפּ")...

סיפור זה מתאים גם לדברי הגמ'¹³ שחי' זו עשירה ("לית עתיר מחזירא"), ומובן הדבר בענינו; ואין הכוונה שמשלה את עצמו שהוא עשיר, אלא ע"פ דברי הגמרא ("לית עתיר מחזירא" – הוא אמנם עשיר¹⁴).

וכאשר מנסים להסביר לו זאת – אינו מבין מאומה; וכידוע מה שהרבי סיפר פעם¹⁵ על שאירע במרתף בית בקרמנטש'ו¹⁶ [שההוראה מכך:]: שכאשר נמצאים בחושך לא יודעים כלל שזהו חושך וחושבים שהוא אור.

האם בשביל זה "נתאוה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים?"

ד. ובזה תובן טענתו של משה רבינו "במה תרום קרן ישראל":

מכיון שמנין בני ישראל בפ' כי תשא הי' לאחרי חטא העגל כו' [ויתירה מזו, משה רבינו ראה גם את הדורות העתידיים להיות¹⁷], לכן שאל משה: "במה תרום קרן ישראל", כלומר, הגם שהי' כבר הענין ד"סלחתי" (על חטא העגל)⁸, מכל-מקום הרי זה עדיין לא הענין ד"תרום קרנם", "לשאת ראשם בהגבהה"¹⁸.

(10) זח"ג ד, ב. סו, סע"א. עה, סע"א. וראה מגילה כט, א. ספרי ט"ז מסעי.

(11) סה"ש תש"ב ע' 21 – ובהע' הבא העתקנו הסיפור משם בשינויי סגנון קלים ובתרגום ללה"ק.

(12) שאחד מהם הי' מחסידי רבינו הזקן והי' עני, והשני לא הי' חסיד והי' עשיר, וכאשר האח העני הוצרך להשיא בתו נסע לאחיו העשיר לבקש עזרתו. האח העשיר שמח מאד באורח שלו וקירבו מאד וביקשו לשהות אצלו כמה ימים. בימים אלו הראה לו דירתו המרובה בחדרים – בחדר זה הוא ישן, בחדר שני אוכל, בחדר שלישי מקבל אורחים ובהדר רביעי ממתנים האנשים להתקבל אצלו. פלט האח החסיד ואמר שאינו מבין כלל איך יהי' לאדם בביתו פיזור הנפש כזה, וסיים (החסיד) ואמר: טובי' (שם האח העשיר) אני זקוק ל-50 "קארבן" [= מטבע מקומית עתיקה] כדי להשיא את בתי, תן לי ואלך לדרכי. התחיל האח העשיר להפציר בו שישאר עוד פרק זמן אצלו, ובקושי גדול הצליח לפעול זאת. בינתיים התחיל עוד הפעם להתפאר בעשירותו הגדולה וביחד עם זה נפלטה אנחה מפיו. שאלו האח החסיד: מכיון שהנך כל כך עשיר מדוע הנך מתאנף? (והמשיך): אלא

אומר לך, ישנה חי' מסוימת שאיני רוצה לקרותה בשמה... (כדלקמן בפנים השיחה).

(13) שבת קנה, ב.

(14) כ"ק אדמו"ר שליט"א האריך כאן בענין ה"בוץ" האמריקאי וכו' – חסר בהנחה.

(15) ראה אג"ק כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"א ע' תפב – ובהע' הבאה העתקנו הסיפור משם בשינויי סגנון קלים.

(16) על א' החסידים הראשונים (ראה לקו"ש ח"ב ע' 621 – בשם ר' הלל מפאריטש) שבימי הקיץ החמים ירד למרתף הבית בקרמנטש'ו ("קרעמעטשוגער קעלער") כדי להתקרר מעט. בירדו שמה הנה ברגע הראשון נחשכו עיניו מראות, אמר לו אחד מחבריו שכן הוא הטבע שכאשר יוצאים ממקום אור בהיר למקום כזה הנה ברגע הראשון נחשכות העיניים מראות אולם אח"כ חוזרים כבאשונה. השיבו החסיד: טועה אתה ידידי בזה טעות עיקרי – החשך הוא חשך ולא אור, אלא כשיושבים בחשך ומתרגלים אליו נדמה שהוא אור.

(17) ראה פרש"י ברכה לד, ב ד"ה עד היס האחרון.

(18) פרש"י – הובא בתחלת השיחה.

טוען משה רבינו: רבונו של עולם, באם אתה רבונו של עולם אזי "במה תרום קרן ישראל"?! – הרי כאשר צריכים ללכת לארץ ישראל הם אינם רוצים ללכת; הוא טוען שטוב לו כאן ומדוע עליו ללכת, להזיע ולהתיגע ("זיך מוטשען") כדי ש"בזיעת אפך תאכל לחם"¹⁹? כאן טוב לו, יורד לו מן מהשמים, הוא צדיק וביכולתו לשבת וללמוד...

וממשיך לטעון: האם בשביל זה "נתאוה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים"²⁰? – כדי שיהיו בברוקלין, גן-עדן בעוה"ז, ויחשבו על הזקן שיהא מסורק ושהעניבה תהא במקומה!?

ומה שדורשים הפצת המעיינות חוצה – ע"כ הוא אומר שהרבה שלוחים למקום, והכוונה העליונה תתמלא ע"י שני (וכהסיפור שסופר בהתוועדות הקודמת²¹).

כמה טוב הי' אם לבו הי' מתכווץ ("ווען עס וואָלט געקרענקט") כשנזכר – אמנם מתוך הרחבה – על נעוועל וביעשענקאוויטש²², אשר שם לא הי' שייך כלל להתייפות ("פוצען זיך"), ותמורת זה הוא יושב באמריקה ושקוע ("פאַרקאַכט") בראשו בה"תאכל לחם", לא רק "גייע כפיך כי תאכל"²³.

וזו היתה טענתם של בני ישראל במדבר: מדוע צריכים להכנס לארץ ישראל, הרי כאן במדבר יש מן ועמוד הענן ולשם מה עלינו להכנס לא"י שבה "בזיעת אפך תאכל לחם"?

וא"כ נותרה השאלה "במה תרום קרן ישראל"?

צריכים לדעת ששקועים "ראשו ורובו" בבוץ

ד. על-כך עונה הקב"ה "בכי תשא" – דוקא משה "תשא", ע"י הצדקה:

מבואר בחסידות²⁴ שמשה הוא תכלית הביטול²⁵, ביטול במציאות²⁶, הרי דוקא הוא הוא תכלית החכמה²⁷ וחכמה דאצילות²⁸, ולמרות כל זאת הי'²⁹ "עניו מכל האדם אשר על פני האדמה"³⁰, גם מעכו"ם, וכמבואר בלקו"ת³¹ שאף שמשה אמר "ונפלינו אני ועמך"³² מכל-מקום אמר גם "ונחנו מה"³³, והוא לא אמר זאת בשביל העיתונים אלא מצד האמת, שהי' עניו (כמבואר³⁴ שראה את המס'נ של הדורות האחרונים). ואף שעיי"ז יקראו לו פתי, כמבואר

(19) בראשית ג, יט.

(20) תנחומא נשא טז, ועוד. תניא רפ"ו. ובכ"מ.

(21) שיחת יו"ד שבט תשכ"ה ס"ו (שיחות קודש תשכ"ה ח"א ע' 306 – בשם המשגיח בתו"ת בלויבאוויטש ר' מיכאל בלינער): על "שוב'ניקים" שהתגוררו לבדם במושבות רחוקים והיו שוכרים מלמד ללמד את ילדיהם. מלמד זה הי' קורא עבורם גם את הדואר מאחר ולא ידעו קרוא וכתוב. יום אחד, בעת שקרא בפני אחד האיכרים מכתב המספר לו על מות אביו, התעלף האיכר ואילו המלמד נותר כשהי' (למרות שהוא קרא את המכתב), והסיבה לכך היא כי הרגיש שהנפטר הוא אבא של השני ולא אבא שלו.

(22) = שמות של עיריות ברוסיה.

(23) תהלים קכח, ב. וראה לקו"ש ח"א ע' 62. שם ע' 188 ואילך.

(24) לקו"ת נצבים מט, ב.

(25) ראה לקו"ת מטות פב, א.

(26) ראה גם לקו"ש חיי"ט ע' 10 ובהנסמן שם.

(27) ראה ויק"ר פ"א, טו: אבי החכמה.

(28) ראה לקו"ש חיי"ז ע' 4 הע' 28.

(29) ראה לקו"ש שם ע' 7 ובהע' 55.

(30) בהעלותך יב, ג.

(31) ראה מטות פב, א. תו"א ווארא נו, א. ובכ"מ.

(32) פרשתנו לג, טז.

(33) בשלח טז, ז-ח.

(34) סה"מ עטר"ת ע' תסד. סה"מ קונטרסים ח"א נג, א ואילך. ובכ"מ. – נסמנו בסה"מ מליקט ח"א ע' קצה הע' 19-20.